Dit document is gedownload door () op November 23, 2026.
Mag alleen gekopieerd worden voor gebruik binnen de school van 'gebruiker'. Zie ook de abonnementsvoorwaarden van Leapo.

Ontwerp een slavenmonument

Om het Nederlandse slavernijverleden te herdenken

Doelgroep
Groep 8

Sluit aan bij:
Mens en samenleving
Natuur en techniek
Wereldoriëntatie
Geschiedenis

Duur
c.a. 8 lesuren

Vaardigheden
Ontwerpend leren
samenwerken

Omschrijving
In deze lessenserie ontwerpen en bouwen leerlingen een eigen slavenmonument. Ze verdiepen zich in de tijd van de slavernij en de rol die Nederland hierin speelde. Ze leren waarvoor monumenten dienen en wat kenmerkend is voor een slavenmonument. Daarnaast leren ze een ontwerp te schetsen voor een eigen slavenmonument en deze vervolgens uit te werken met verschillende materialen. In deze lessenserie komen alle fases van de ontwerpend leren cyclus aan bod.

Dit document is gedownload door () op November 23, 2026.
Mag alleen gekopieerd worden voor gebruik binnen de school van 'gebruiker'. Zie ook de abonnementsvoorwaarden van Leapo.

Didactische verantwoording

Leerdoelen

De leerlingen gaan:

- leren de juiste vragen te stellen om het probleem, de eisen en de wensen duidelijk te krijgen.
- leren wat de rol van Nederland is in het slavernijverleden.
- leren waarvoor monumenten dienen en wat kenmerkend is voor monumenten.
- leren diverse ideeën te bedenken, combineren en selecteren en een ontwerpplan maken bij een idee.
- leren om een ontwerpplan uit te voeren, te testen en bij te stellen.

Aansluiting curriculum

Deze les sluit aan bij de volgende kerndoelen van TULE:

- (37) De leerlingen leren zich te gedragen vanuit respect voor algemeen aanvaarde waarden en normen.
- (45) De leerlingen leren oplossingen voor technische problemen te ontwerpen, deze uit te voeren en te evalueren.
- (50) De leerlingen leren omgaan met kaart en atlas, beheersen de basistopografie van Nederland, Europa en de rest van de wereld en ontwikkelen een eigentijds geografisch wereldbeeld.
- (53) De leerlingen leren over de belangrijke historische personen en gebeurtenissen uit de Nederlandse geschiedenis en kunnen die voorbeeldmatig verbinden met de wereldgeschiedenis.

Inbedding curriculum

Deze lessenserie is vakoverstijgend en dus voor meerder vakken inzetbaar, zoals mens en samenleving, natuur en techniek, wereldoriëntatie en geschiedenis.

Wetenschap en techniek

Sinds 2020 heeft iedere basisschool W&T-onderwijs opgenomen in het curriculum. W&T-onderwijs is een middel om de kennis, vaardigheden en houding van leerlingen te ontwikkelen. Onderzoeken en ontwerpen zijn belangrijke vaardigheden. Kinderen maken hierbij gebruik van onderliggende, vakoverstijgende vaardigheden als reflecteren, observeren en samenwerken. W&T-onderwijs richt zich daarnaast op het ontwikkelen van verschillende houdingsaspecten. Leerlingen beschouwen hun eigen gesignaleerde problemen en willen daar meer over te weten komen. Ook delen ze hun oplossingen met anderen. Tot slot ontwikkelen leerlingen kennis en inzicht over onderwerpen uit hun leefwereld. Deze lessenserie is inzetbaar voor W&T-onderwijs, want in de lessen komen alle aspecten die van belang zijn bij W&T-onderwijs aan bod.

Ontwerpend leren

Ontwerpend leren is een didactiek om wetenschap en techniek in de klas te brengen. Het stiminuleert de creativiteit en probleemoplossende houding van leerlingen. 21e-eeuwse vaardigheden worden opgedaan die nodig zijn voor wetenschappelijke en technische beroepen. Deze lessenserie is gebaseerd op de cyclus van ontwerpend leren waarin zeven fasen worden doorlopen (fase 7 is optioneel). Leerlingen krijgen een probleem gepresenteerd en gaan daarvoor, door zich te verdiepen in het probleem, een oplossing bedenken, ontwikkelen, testen en bijstellen.

Innovatief onderwijs met Leapo

Bij WisMon zien we wetenschap en techniek als essentieel onderdeel van het onderwijs. We streven er daarom naar om wetenschap en techniek makkelijk, praktisch en concreet te maken binnen aansprekende contexten. Leapo past binnen deze visie door het aanbieden van kant-en-klaar lesmateriaal waarbij de contexten tot de verbeelding spreken en leerlingen lekker zelf aan de slag gaan.

Dit document is gedownload door () op November 23, 2026.
Mag alleen gekopieerd worden voor gebruik binnen de school van 'gebruiker'. Zie ook de abonnementsvoorwaarden van Leapo.

Lesopzet

Er zijn verschillende manieren waarop W&T geïntegreerd kan worden in het onderwijs. Je kunt ervoor kiezen om W&T-onderwijs te integreren in de vakken of bijvoorbeeld wekelijks een dagdeel te besteden aan W&T. Daarom is er per fase een tijdsindicatie gegeven, zodat je vrij bent in de manier waarop je de W&T-lessen invult. Daarnaast worden er suggesties gegeven voor vakken waarbij een bepaalde fase goed aansluit.

Fase 1 - Confronteren 60
Leerlingen maken kennis met het onderwerp slavernij en de daarbij horende opdracht: ontwerp een slavenmonument voor op het schoolplein ter nagedachtenis van het slavernijverleden. De leerlingen gaan in gesprek met de opdrachtgever om te achterhalen wat de wensen en eisen zijn van het slavenmonument.
Vakken: mens en samenleving, wereldoriëntatie en geschiedenis

Fase 2 - Verkennen 60
Leerlingen leren meer over het Nederlandse slavernijverlden, de functie van monumenten en verschillende slavenmonumenten in de wereld. Daarna bedenken ze ideeën voor hun eigen slavenmonument en selecteren de beste ideeën.
Vakken: mens en samenleving, wereldoriëntatie en geschiedenis

Fase 3 - Ontwerp schetsen 30
Leerlingen kiezen één van de ideeën uit en werken deze verder uit. Ze maken een schets en planning en denk na over het materiaalgebruik.
Vakken: natuur en techniek

Fase 4 - Ontwerp maken 120
Leerlingen gaan hun ontwerp maken en houden een logboek met wat ze op welk moment gedaan hebben.
Vakken: natuur en techniek

Fase 5 - Testen en bijstellen 90
Leerlingen testen hun ontwerp en het ontwerp van een ander groepje. Ze verwerken vervolgens de verbeterpunten die ze uit de testresultaten zijn gekomen.
Vakken: natuur en techniek

Fase 6 - Presenteren 90
Leerlingen bereiden een presentatie voor over het proces dat zij doorlopen hebben. Vervolgens presenteren zij dit op een tentoonstelling voor andere klassen en/of ouders.
Vakken: mens en samenleving, wereldoriëntatie, geschiedenis en natuur en techniek

Fase 7 - Verdiepen en verbreden 60
Deze fase is optioneel. Er zijn twee activiteiten (Mapping Slavery en werkblad 'verdiepen en verbreden') om te doen met de leerligen ter verdieping. Je kunt ervoor kiezen om er één van de twee of beide te doen.
Vakken: mens en samenleving, wereldoriëntatie, geschiedenis en natuur en techniek

Dit document is gedownload door () op November 23, 2026.
Mag alleen gekopieerd worden voor gebruik binnen de school van 'gebruiker'. Zie ook de abonnementsvoorwaarden van Leapo.

Dit heb je nodig

Per fase staat hier weergegeven welke werkbladen en andere spullen je nodig hebt. Je kunt dit als afvinklijstje gebruiken om de materialen te verzamelen.

Fase 1 Confronteren

- [ ] 1 werkblad 'confronteren' per groepje

Fase 2 Verkennen

- [ ] 1 'Bijlage 1 - vakjesvel' per leerling
- [ ] 1 werkblad 'verkennen' per groepje

Fase 3 Ontwerp schetsen

- [ ] 1 werkblad 'ontwerp schetsen' per groepje

Fase 4 Ontwerp uitvoeren

- [ ] 1 werkblad 'ontwerp uitvoeren' per groepje

Fase 5 Testen en bijstellen

- [ ] 1 werkblad 'testen en bijstellen' per groepje

Fase 6 Presenteren

- [ ] 1 werkblad 'presenteren' per groepje

Fase 7 Verdiepen en verbreden

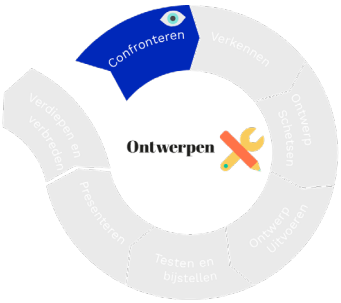
- [ ] 1 werkblad 'verdiepen en verbreden' per groepje (optioneel)

Dit document is gedownload door () op November 23, 2026.
Mag alleen gekopieerd worden voor gebruik binnen de school van 'gebruiker'. Zie ook de abonnementsvoorwaarden van Leapo.

Fase 1 - Confronteren

In deze fase wordt het onderwerp slavernij geïntroduceerd en de daarbij horende opdracht: maak een slavenmonument voor op het schoolplein om het Nederlandse slavernijverleden te herdenken. Door vragen te stellen, achterhalen leerlingen de eisen en wensen voor het monument.

Per dia wordt toegelicht wat je als leerkracht kunt vertellen, wat de leerlingen doen en evt extra achtergrondinformatie.

Legenda: Vertel dit de leerlingen | Dit doen de leerlingen | Achtergrondinformatie

Toelichting

Dia's

In deze lessenserie gaan de leerlingen aan de slag met ontwerpend leren rondom het thema slavernij. Hierbij gaan ze meer leren over de rol van Nederland in de slavernij, slavenmonumenten en hoe je zelf een slavenmonument kunt ontwerpen. Benoem ook de leerdoelen.

3

Dit filmpje dient als introductie voor het onderwerp van deze lessenserie. In dit filmpje wordt kort uitgelegd wat er in de tijd van de slavernij gebeurd is en hoe dit tijdens Keti Koti herdacht wordt. Bespreek de video na. Stel vragen als:

- Wat is slavernij?
- Wat weet je al over slavernij?
- Wat zou je nog willen leren over slavernij?
- Wat vind je ervan dat mensen als slaaf werden verkocht?
- Kende je Keti Koti?
- Kun je een feestdag bedenken waarmee je Keti Koti kunt vergelijken?

4

Zoom in op de rol van Nederland in het slavernijverleden. Nederland had een belangrijk aandeel in de slavernij en ging daar relatief lang mee door. Toen er officieel een einde kwam aan de slavernij, stopte het niet. Het ging nog 10 jaar door.

In Nederland staan er op verschillende plekken slavenmonumenten. Stel de leerlingen vragen als:

- Wat is een monument?
- Waarvoor staan er monumenten?
- Ken je een slavenmonument en/of heb je wel eens een slavenmonument bezocht?

Vertel de leerlingen dat zij zelf aan de slag gaan met het ontwerpen van een slavenmonument voor op school.

5

Dit document is gedownload door () op November 23, 2026.
Mag alleen gekopieerd worden voor gebruik binnen de school van 'gebruiker'. Zie ook de abonnementsvoorwaarden van Leapo.

Introduceer het probleem: maak een slavenmonument voor op het schoolplein om het Nederlandse slavernijverleden te herdenken.

6

Leerlingen gaan dit slavenmonument maken door verschillende fasen te doorlopen. Tijdens de eerste fase, vandaag dus, komen ze te weten wat het probleem is en wat de ontwerpopdracht is. In de volgende fase gaan ze zich verder verdiepen in het slavernij-verleden en ideeën opdoen voor het monument. In de fase daarna gaan ze een eerste ontwerp bedenken. In de daaropvolgende fasen gaan ze dit ontwerp maken, testen en bijstellen. En uiteindelijk presenteren ze het monument op een tentoonstelling.

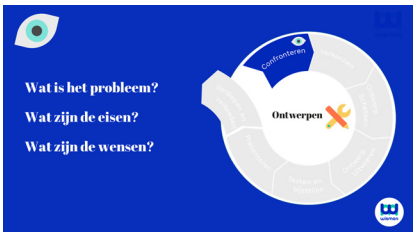
7

Maak de groepjes (3-5 leerlingen per groepje) bekend waarin de leerlingen gaan samenwerken of laat ze zelf groepjes vormen. Daarna kunnen ze bij elkaar gaan zitten.

Vertel dat de opdrachtgever (bijvoorbeeld schoolhoofd, teamleider, ouder) in de klas komt vertellen wat hij/zij in gedachten heeft voor het slavenmonument. Eventueel kun je zelf als leerkracht ook de opdrachtgever zijn. De leerlingen moet met hun groepje vragen gaan voorbereiden die zij kunnen stellen om het probleem helder te krijgen en te achterhalen aan welke eisen en wensen het monument moet voldoen.

8

Het slavenmonument moet het einde van de slavernij symboliseren. Aanvullende eisen en wensen kun je zelf vaststellen. Dit kan bijvoorbeeld zijn dat het monument buiten moet kunnen staan of dat het een bepaalde grootte moet hebben.

In deze fase gaan de leerlingen aan de slag met het werkblad 'confronteren'. Leerlingen analyseren eerst het probleem: waarom moet er een slavenmonument komen op het schoolplein? Vervolgens brengen ze de doelgroep in kaart: voor wie moet er een slavenmonument komen? Daarna gaan ze de eisen en wensen voor het slavenmonument opschrijven. Ze sluiten het werkblad af met het invullen van de ontwerpvraag: hoe kun je een slavenmonument maken om de slavernij te herdenken?

Om de informatie voor dit werkblad te verzamelen, bereiden de leerlingen vragen voor en gaan ze vervolgens in gesprek met de opdrachtgever.

9

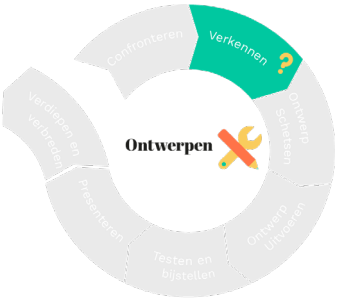

Dit document is gedownload door () op November 23, 2026.
Mag alleen gekopieerd worden voor gebruik binnen de school van 'gebruiker'. Zie ook de abonnementsvoorwaarden van Leapo.

Fase 2 - Verkennen

In deze fase gaan leerlingen zich verder verdiepen in het Nederlandse slavernijverleden, bestaande slavenmonenten en waarom er monumenten geplaatst worden. Ze gaan daarna met hun groepje zo veel mogelijk ideeën bedenken voor het monument dat ze zelf gaan maken.

Per dia wordt toegelicht wat je als leerkracht kunt vertellen, wat de leerlingen doen en evt extra achtergrondinformatie.

Toelichting

Dia's

De leerlingen gaan in deze fase meer leren over de rol van Nederland in de slavernij. Daarvoor gaan ze een video en verschillende slavenmonumenten bekijken. Uiteindelijk gaan de leerlingen zelf zo veel mogelijk ideeën bedenken voor hun eigen monumenten.

10

Deze video (15 min) laat zien wat er in de slavernijperiode gebeurd is, hoe het zich ontwikkeld heeft, hoe het ten einde kwam en hoe we daar vandaag de dag mee om gaan. Bespreek de video na en stel vragens als:

- Wat vind je ervan wat er in die tijd gebeurd is?
- Wat vind je ervan dat er zo met elkaar werd omgegaan in die tijd?
- Kun je in eigen woorden uitleggen wat de rol was van Nederland in de slavernij?

11

Ter nagedachtenis van het slavernijverleden staan er in Nederland verschillende slavenmonumenten. Dit monument staat in Amsterdam ter herdenking van de afschaffing van de slavernij. Stel vragen zoals:

- Wat zie je in dit monument?
- Wat valt je op?
- Van welke materialen is het gemaakt?
- Wat is de boodschap van dit monument?

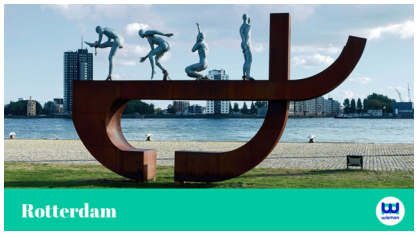
12

Dit monument staat in Rotterdam. Ga wederom met leerlingen in gesprek over dit monument en stel vragen als:

- Wat zie je in dit monument?
- Wat is de boodschap van dit monument?
- Zie je overeenkomsten met het vorige monument?

13

Dit document is gedownload door () op November 23, 2026.
Mag alleen gekopieerd worden voor gebruik binnen de school van 'gebruiker'. Zie ook de abonnementsvoorwaarden van Leapo.

Dit slavenmonument staat in de hoofdstad van Curaçao. Stel hierbij weer vragen naar wat volgens hen de betekenis is van het monument en wat ze erin zien maar ook vragen als:

- Heeft een slavenmonument hier een andere betekenis?
- Zie je overeenkomsten met de vorige twee monumenten?

Het is belangrijk dat leerlingen gaan zien dat de kettingen eigenlijk in ieder monument terugkomen.

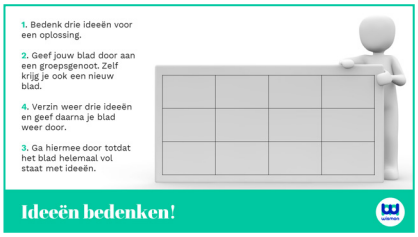
14

Dit monument staat in Paramaribo. Ook hier zie je doorbroken kettingen. De (doorbroken) kettingen komen dus in ieder monument terug. Bespreek met leerlingen dat deze doorbroken kettingen staan voor het einde van het slavernijtijdperk.

Wellicht hebben de leerlingen nog andere overeenkomsten of juist verschillen opgemerkt. Bespreek dit klassikaal.

15

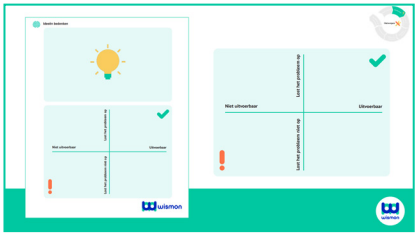
De leerlingen gaan nu zelf heel veel ideeën bedenken voor hun eigen monument. Ze krijgen een vakjesvel met 12 vakjes. Ze beginnen in Kolom 1 met drie ideeën uittekenen. Benadruk dat dit helemaal nog niet mooi hoeft te zijn en dat het alleen gaat om zo veel mogelijk ideeën bedenken. Als ze de eerste kolom vol hebben, wisselen ze hun blad met een groepsgenoot. Dan kunnen ze uit de ideeën van een ander weer nieuwe ideeën opdoen. Ze tekenen weer drie ideeën uit. Vervolgens wisselen ze binnen het groepje weer de bladen door. Dit gaat zo verder totdat alle vakjes vol staan met ideeën.

16

Benadruk dat ze samen al deze ideeën bedacht hebben en dat deze dus van iedereen zijn. Er is geen goed of fout.

Daarna gaan de leerlingen stemmen op hun favorieten. Dit kun je bijvoorbeeld doen door ze 10 stickertjes te geven en deze op hun favoriete ideeën te laten plakken. Uiteindelijk maken ze binnen het groepje een selectie van de 10 beste ideeën waar ze mee door willen gaan.

Leerlingen gaan met behulp van het werkblad 'verkennen' hun ideeën ordenen. Ze schrijven de 10 beste ideeën rondom het lampje. Daarna gaan ze voor ieder idee bekijken hoe goed dat idee het probleem oplost en hoe haalbaar het is. Het idee schrijven ze dan op een passende plek in het keuzekruis.

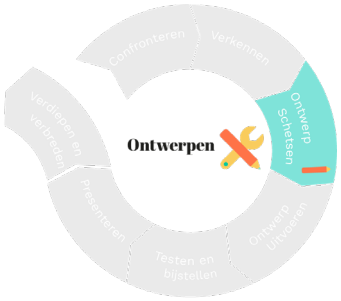
17

Dit document is gedownload door () op November 23, 2026.
Mag alleen gekopieerd worden voor gebruik binnen de school van 'gebruiker'. Zie ook de abonnementsvoorwaarden van Leapo.

Fase 3 - Ontwerp schetsen

In deze fase gaan de leerlingen één idee kiezen en verder uitwerken. Ze gaan nadenken over de manier waarop het eruit moet komen te zien en hoe ze het kunnen maken. Ze gaan nadenken over de materialen die ze nodig hebben en tenslotte maken ze een planning om het optijd af te hebben.

Per dia wordt toegelicht wat je als leerkracht kunt vertellen, wat de leerlingen doen en evt extra achtergrondinformatie.

Toelichting

In deze fase gaan de leerlingen terugkijken naar het werkblad 'verkennen' en daarvan één idee kiezen om verder uit te werken.

Ze gaan met behulp van werkblad 'ontwerp schetsen' een idee uitwerken. Maar eerst gaan ze terugkijken naar werkblad 'verkennen' met alle ideeën. Ze moeten daarvan een idee kiezen dat zowel het probleem oplost als haalbaar is. Als ze dat gedaan hebben, gaan ze verder met het uitwerken van dat idee. Ze maken een schets, gaan nadenken over de materialen (hout, klei, papier, karton, papier mâché, blikjes, flessen, verf, potloden, stiften etc.) die ze nodig hebben en maken een planning.

Eventueel kunnen de groepjes, als ze klaar zijn, hun werkbladen uitwisselen. Dan geven ze elkaar een tip en een top zodat ze het ontwerp nog kunnen verbeteren.

Mocht je extra citeria aan de schets toe willen voegen dan kan dat, maar geef dit duidelijk aan. Je kunt ze het ontwerp bijvoorbeeld op schaal laten tekenen.

Maak duidelijke afspraken met leerlingen over de materialen. Bijvoorbeeld of er materialen van school gebruikt mogen worden of dat ze deze van thuis mee moeten nemen.

Geef de leerlingen ook duidelijk aan hoelang ze de tijd hebben voor het maken van het ontwerp, zodat ze een goed planning kunnen maken. Laat ze ook wachttijden incalculeren voor bijvoorbeeld het drogen van papier mâché of klei.

Dia's

18

19

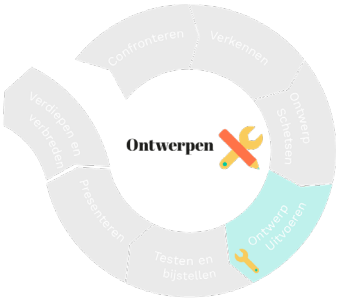

Dit document is gedownload door () op November 23, 2026.
Mag alleen gekopieerd worden voor gebruik binnen de school van 'gebruiker'. Zie ook de abonnementsvoorwaarden van Leapo.

Fase 4 - Ontwerp uitvoeren

In deze fase gaan de leerlingen hun ontwerp maken. Ze houden in een logboek bij wie wat gedaan heeft.

Per dia wordt toegelicht wat je als leerkracht kunt vertellen, wat de leerlingen doen en evt extra achtergrondinformatie.

Toelichting

Dia's

In deze fase gaan leerlingen hun ontwerp maken. Hiervoor moeten ze hun materialen verzamelen. In het logboek houden ze bij wanneer ze wat gedaan hebben.

20

Ze gaan hun ontwerp nu uitwerken. In het logboek van werkblad 'ontwerp uitvoeren' houden ze bij wat ze wanneer gedaan hebben. Dit geeft later inzicht in hoe het proces verlopen is. In het logboek is er ruimte voor opmerkingen als dingen niet gingen volgens plan en ze eventueel aanpassingen hebben moeten doen.

21

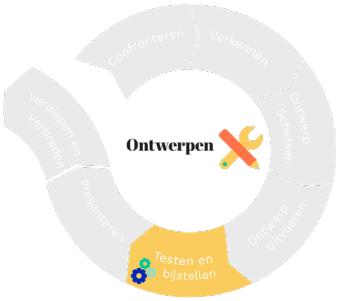

Dit document is gedownload door () op November 23, 2026.
Mag alleen gekopieerd worden voor gebruik binnen de school van 'gebruiker'. Zie ook de abonnementsvoorwaarden van Leapo.

Fase 5 - Testen en bijstellen

In deze fase gaan de leerlingen hun ontwerp testen. Ze gaan kijken hoeverre het aan de eisen en wensen van de opdrachtgever voldoet. De groepjes gaan onderling ook elkaars prototypes testen. Na het testen gaan ze het prototype verbeteren.

Per dia wordt toegelicht wat je als leerkracht kunt vertellen, wat de leerlingen doen en evt extra achtergrondinformatie.

Toelichting

Dia's

Leerlingen gaan in deze fase hun eigen ontwerp maar ook die van andere groepjes testen door te kijken in hoeverre het voldoet aan de eisen en wensen. Daarna gaan de groepjes hun prototype bijstellen.

22

Vertel de leerlingen waarom het belangrijk is om het ontwerp te testen. Door te testen kom je erachter of bijvoorbeeld de boodschap van het monument goed overkomt. Voldoet het aan de eisen/wensen? Is het wat de opdrachtgever in gedachten had? Op welke manier kunnen we het prototype verbeteren?

23

De leerlingen gebruiken bij het testen werkblad 'testen en bijstellen'. Eerst gaan ze nadenken over wat ze willen gaan testen. Ze kunnen bijvoorbeeld testen of de boodschap van het monument goed overkomt of dat het aan de eisen/ wensen voldoet van de opdrachtgever. Daarna gaan ze daadwerkelijk testen en kijken wat goed is en beter kan.

Dan gaan de groepjes elkaars werk bekijken. Ieder groepje bekijkt één ander ontwerp. Ze kunnen de vragen beantwoorden die op het werkblad 'testen en bijstellen' staat. Belangrijk is dat de groepjes het werkblad bij hun eigen ontwerp laten liggen!

Tenslotte gaan ze bekijken welke feedback ze van het andere groepje gehad hebben. Op basis daarvan en hun eigen

24

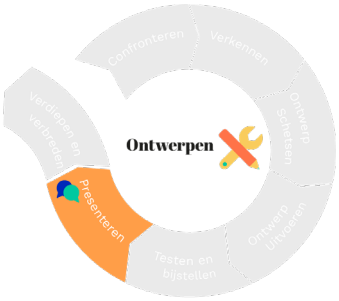

Dit document is gedownload door () op November 23, 2026.
Mag alleen gekopieerd worden voor gebruik binnen de school van 'gebruiker'. Zie ook de abonnementsvoorwaarden van Leapo.

Fase 6 - Presenteren

In deze fase gaan de leerlingen hun eindproducten presenteren op een tentoonstelling. Ze gaan met elkaar de presentatie voorbereiden en deze aan de klas en eventuele gasten presenteren.

Per dia wordt toegelicht wat je als leerkracht kunt vertellen, wat de leerlingen doen en evt extra achtergrondinformatie.

Toelichting

Dia's

Leerlingen gaan in deze fase het gehele proces dat zij doorlopen hebben, verwerken in een presentatie. Deze presentatie gaan ze tijdens de tentoonstelling aan elkaar geven.

25

Je kunt een tentoonstelling organiseren waar eventueel andere klassen of ouders naartoe mogen komen. Mocht dit niet haalbaar zijn dan is het ook mogelijk om de leerlingen in de klas te laten presenteren.

Er zijn veel verschillende manieren om het eindproduct te presenteren. Je kunt ze daarin vrijlaten. Mocht er een tentoonstelling georganiseerd worden, dan moet de presentatievorm daar wel geschikt voor zijn. Voorbeelden kunnen zijn: toneelstukje, filmpje, en een klassieke presentatie.

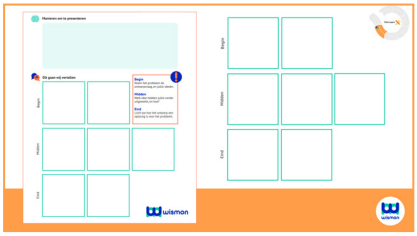
26

Vertel de leerlingen dat het geven van een presentatie een goede afsluiting is van het project, omdat ze dan het gehele proces dat ze doorlopen hebben gaan verwerken en dit met klasgenoten/anderen delen.

De leerlingen gebruiken bij het testen werkblad 'presenteren' om de presentatie voor te bereiden. Eerst denken ze na over manieren waarop ze kunnen presenteren en daarna wat ze in ieder deel van de presentatie willen bespreken. Als ze daarmee klaar zijn, zijn ze ook klaar voor de presentaties.

27

De groepjes mogen hun slavenmoment presenteren op de tentoonstelling. Er zijn verschillende manieren om dit te organiseren. Bijvoorbeeld groepje voor groepje het slavenmonument presenteren of klassen kunnen rondlopen en de groepjes presenteren dan meerdere keren hun monument aan verschillende mensen. Zorg er wel voor dat de groepjes ook bij elkaar kunnen gaan kijken.

Mocht je fase 7 niet doen, sluit dan af met dia 32 (blz 13) om samen met de klas terug te blikken op het project

28

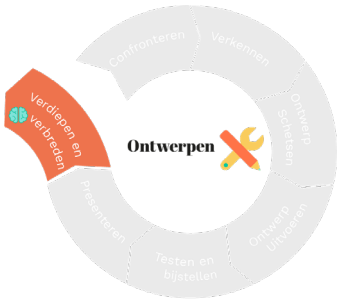

Dit document is gedownload door () op November 23, 2026.
Mag alleen gekopieerd worden voor gebruik binnen de school van 'gebruiker'. Zie ook de abonnementsvoorwaarden van Leapo.

Fase 7 - Verdiepen en verbreden

Fase 7 is optioneel. Er kan gekozen worden uit een activiteit waarin leerlingen zich verdiepen in een historisch gebouw/ persoon dat gelinkt is aan de slavernij of een activiteit waar ze nog een kritisch naar het gemaakte slavenmonument kijken.

Het hangt van de les af die je wilt geven welke dia je nodig hebt. Per dia wordt toegelicht wat je als leerkracht kunt vertellen, wat de leerlingen doen en evt extra achtergrondinformatie.

Toelichting

Dia's

Afhankelijk van de les die je gekozen hebt kun je hier kort vertellen wat ze vandaag gaan doen. Ze gaan zich als gids verdiepen in een historische plek/persoon die gelinkt is aan de slavernij, zodat ze klasgenoten daar meer over kunnen vertellen. Of ze gaan hun monument nog eens goed bekijken en nadenken over eventuele verbeteringen en de impact van het product.

29

Leerlingen gaan zich (optioneel in groepjes) op de website Mapping Slavery verdiepen in een historisch plek of persoon die gelinkt is aan de slavernij. Deze plekken en personen zijn in kaart gebracht door heel Nederland. Laat leerlingen iets kiezen dat hen interesseert. Ze nemen de rol van gids op zich en bereiden 3 minuten voor waarin ze vertellen wat hun plek/ persoon te maken heeft met het slavernijverleden.

Op de website Mapping slavery kun je heel veel informatie vinden over het Nederlandse slavernijverleden. Het is daarom voor leerlingen misschien moeilijk om een keuze te maken. Je kunt ze daarbij helpen door een specifiek gebied te kiezen waarin ze moeten zoeken (bijvoorbeeld eigen provincie).

30

Doorloop met de groepjes het werkblad 'verdiepen en verbreden'. Laat ze nadenken over de kwaliteiten van hun eindproduct en eventuele verbeterpunten voor als het monument echt op school zou komen te staan. Vervolgens maken ze een schets van het verbeterde eindproduct. Laat ze daarna nadenken over de mogelijke impact als deze monumenten op alle basisscholen zouden komen te staan.

31

Sluit samen met de klas het project af door terug te blikken. Je kunt bespreken of jullie de leerdoelen behaald hebben, maar je kunt ze ook vragen wat ze geleerd hebben, hoe ze nu tegen het Nederlandse slavernij verleden kijken, of ze een echt monument op school belangrijk zouden vinden etc.

32

Dit document is gedownload door () op November 23, 2026.
Mag alleen gekopieerd worden voor gebruik binnen de school van 'gebruiker'. Zie ook de abonnementsvoorwaarden van Leapo.

Bijlage 1 - Vakjesvel

